

Kommunstyrelsen

Svar på motion om förtydligande av ansvarsfördelning i beslutsunderlag

Förslag till beslut

Kommunförvaltningen föreslår koncern- och finansutskottet föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. Anse motionen besvarad.

Ärendet i korthet

Dennis Hjalmarsson (SD) och Stig Malmberg (SD) har inkommit med en motion som syftar till att revidera beredningsprocessen. Motionärerna föreslår bland annat att *förvaltningens förslag till beslut* ska utgå i vissa typer av ärenden. Det här ärendet avser svar på motionen.

Förvaltningens övervägande

Enligt kommunallagen råder ett beredningstvång för ärenden som ska avgöras i kommunfullmäktige. Det innebär att alla ärenden måste vara tillräckligt utredda innan de går till beslut. Det innebär även att kommunstyrelsen ska ge kommunfullmäktige ett förslag till beslut i alla frågor. Förvaltningens uppgift är att bidra med expertkunskap, belysa konsekvenser och presentera ett förslag till beslut som är juridiskt och ekonomiskt genomförbart.

Från ett förvaltningsperspektiv är ett ärende ett ärende. Förvaltningen hanterar frågor utifrån saklighet och opartiskhet, oavsett ärendets karaktär, eller bakgrunden till ärendet. Vid beredningen av ett ärende så utgår handläggaren från alla lagar, förordningar, styrdokument och politiska prioriteringar. Detta förslag förankras och diskuteras igenom lokalt i verksamheten innan det förankras och diskuteras igenom på central nivå, av en uppsättning tjänstepersoner som bevakar olika viktiga strategiska perspektiv utifrån politiska prioriteringar.

Det är viktigt att förtydliga att förvaltningen aldrig lägger förslag direkt till kommunfullmäktige:

- Förvaltningen föreslår en riktning till utskott, som kompletterar förvaltningens utredning med politiska perspektiv och prioriteringar.
- Utskottet behandlar frågan och föreslår i sin tur kommunstyrelsen ett beslut.
- Kommunstyrelsen avgör frågan, alternativt lägger det slutgiltiga förslaget till beslut till kommunfullmäktige.

Genom denna kedja är det alltid en politisk instans som står som formell avsändare av det förslag som når kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Det är enbart det beredande

utskottet som får ett förslag till beslut av förvaltningen, och då som utgångspunkt för överläggningen.

Utskotten i Ånge kommun har hårt begränsade möjligheter att fatta beslut, utan den absoluta majoriteten av alla beslutsärenden går vidare till endera kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige. Med andra ord är det relativt ovanligt att politiken fattar beslut utifrån förvaltningens förslag, utan som regel är det en eller flera ledamöter i den beredande instansen som lägger förslaget via ett yrkande och därmed nästan alltid ett politiskt förslag till beslut som är utgångspunkten för ärendet. Tjänsteskrivelsen är ett beslutsunderlag för ärendet, utöver protokollen från utskott och eventuellt kommunstyrelsen, och dessa biläggs för att skapa en transparent kedja genom hela ärendets hantering, och för att ge alla politiker förutsättning att välja hur fördjupat en vill gå i den aktuella frågan och för att skapa en tydlighet i vad både utskott, partier eller enskilda politiker tyckte i respektive fråga, via yrkanden, reservation eller protokollsanteckningar.

Motionärerna betonar däremot väldigt viktiga demokratiska principer om ansvar och transparens. Det finns flera mekanismer och kontroller som ska säkerställa att dessa principer är starkt förankrade. Till exempel har fullmäktige en egen revision, som via sin separata tjänsteorganisation granskar kommunstyrelsen och kommunens arbete. Kommunstyrelsen har politiskt utsedda internkontrollanter som systematiskt går igenom och kontrollerar att alla kommunens processer är säkra och ändamålsenliga. Kommunens mål och budget läggs av partierna, där de själva avgör nivån av stöd de vill ha från förvaltningen. Även inför varje politiskt sammanträde sitter en utsedd grupp politiker från både majoritet och opposition och går igenom samtliga ärenden, förslag till beslut och vid behov underlag. Där har respektive ordförande absolut mandat att ändra, lägga till eller stryka såväl ärenden som förslag till beslut, enligt kommunallagen.

Att ändra benämningen i tjänsteskrivelserna riskerar att skapa oklarhet i stället för tydlighet kring var tjänstemannens bedömning slutar och politikens ställningstagande börjar. Den bitvis långa och byråkratiska formuleringen "Förvaltningen föreslår koncern- och finansutskottet föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att" syftar till att skapa tydlighet i vem som gör vad, från ärendets initiering till dess avgörande. Varje föregående led erbjuder ett förslag för nästa steg, och kan vid behov remittera ärendet åter om det finns brister i utredningen, bordlägga ärendet om det krävs politiska förhandlingar eller överväganden, lägga tilläggsyrkanden om något saknas eller lägga motyrkanden om ärendet går i fel riktning.